

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

සී/ස කළමනාකරණයේ කාර්යක්ෂමතා සමාගමේ (“සමාගම”) 2022 මාර්තු 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ලාභ හා අලාභ ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2022 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2022 මාර්තු 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමාගම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සමාගම ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සමාගමේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී. ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, චේතනාන්විත මඟහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද , අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය ,ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.
හැකි තාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.
- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කල සමාගමේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;

- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සමාගම ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූලනොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 07 හි 31 ඡේදය ප්‍රකාරව ලැබූ පොලී ආදායම් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ වෙනම හෙළිදරව් කළ යුතු බව දක්වා ඇති මුත් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ලැබුණු මුළු පොලී වටිනාකම වන රු.7,507,766 කින් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයෙහි රු.5,739,106 ක් පමණක් දක්වා ඇති අතර, ඒ අනුව රු. 1,768,660 ක් අඩුවෙන් හෙළිදරව් කර තිබුණි.	රු. 1,776,466 ක් ලැබිය යුතු ආදායම්වල දක්වා ඇත.	ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති වලට අනුකූලව පොලී ආදායම් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ හෙළිදරව් කළ යුතුය.
(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සමාගමේ දේපළ, පිරිසත හා උපකරණ රු. 343,017,568 කට ප්‍රත්‍යාගණනය කර ඇති අතර ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 16 හි 77 ඡේදය ප්‍රකාරව, දේපළ පිරිසත හා උපකරණ පන්තියක් ප්‍රත්‍යාගණිත අගයන්ට ප්‍රකාශ කර ඇති විට ප්‍රත්‍යාගණනය ක්‍රියාත්මක වන දිනය, ස්වාධීන තක්සේරුකරුවෙකු යොදා ගත්තේද යන්න, ඇතුළු මූල්‍ය ප්‍රකාශනය තුළ හෙළිදරව් කළ යුතු ඉහත සඳහන් ඡේදයේ (අ) සිට (ඊ) දක්වා වගන්තිවලට අදාළ කරුණු හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.	ඉදිරියේදී හෙළිදරව් කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.	ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 16 ට අනුකූලව ප්‍රත්‍යාගණනයට අදාළ කරුණු මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ හෙළිදරව් කළ යුතුය.
(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 16 හි 36 වන ඡේදය ප්‍රකාරව දේපළ, පිරිසත හා උපකරණ අයිතමයක් ප්‍රත්‍යාගණනය කරන විටක එම වත්කම් අයත් වන දේපළ, පිරිසත හා උපකරණ පන්තියම ප්‍රත්‍යාගණනය කළ යුතු වුවද, ඉඩම් ප්‍රත්‍යාගණනයේදී දැරුගල ඉඩම ප්‍රත්‍යාගණනය සිදු කර නොතිබුණි.	දැරුගල ඉඩම ප්‍රත්‍යාගණනය කටයුතු සිදු කරමින් පවතින අතර ප්‍රත්‍යාගණනය අවසන් වූ වහාම ගිණුම්ගත කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.	ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 16 ට අනුකූලව දැරුගල ඉඩම ප්‍රත්‍යාගණනය කර ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ඈ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 37 හි 27 සහ 86 ඡේද ප්‍රකාරව සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විටත් පවරාගෙන නොමැති, ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාවට අයත් හිනිදුම හිල්ස් තේ කර්මාන්තශාලාව ඉදිකර ඇති ඉඩම බදු පදනම මත	2019.03.19 වන දින හිනිදුම හිල්ස් තේ කර්මාන්තශාලාව කළුබෝවිටියාන තේ කර්මාන්තශාලා සමාගම වෙත පවරා ගැනීම සඳහා අධ්‍යක්ෂක	බදු ගිවිසුම හා සබැඳි අසම්භාව්‍ය වගකීම ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 37 ප්‍රකාරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ හෙළිදරව් කිරීම සිදුකළ

ලබාගැනීමේ ගිවිසුමකට එළඹීම උදෙසා 2021 සැප්තැම්බර් 23 දින කොමිෂන් සභාව විසින් ලිපියක් එවා තිබුණු නමුත් අදාළ කාරණය සම්බන්ධයෙන් කිසිදු හෙළිදරව්වක් මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ සිදුකර නොතිබුණි.

මණ්ඩල අනුමැතිය හිමි වී ඇත. වර්ෂ 2012 සිට 2019.03.19 දින දක්වා බදු ගෙවීම සඳහා බදු ගිවිසුමක් හෝ වෙනත් නීත්‍යානුකූල ලියවිල්ලක් නොමැත. එම නිසා 2019.03.19 දින බදු ගිවිසුමකට එළඹීම සඳහා ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාව වෙත ලිඛිතව දන්වා ඇතත් මේ දක්වා ප්‍රතිචාරයක් ලැබී නොමැත. බදු ගිවිසුමක් නොමැති බැවින් බදු මුදල මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කර නොමැත.

යුතුය.

(ඉ) දකුණු පළාත් තක්සේරු කාර්යාලය විසින් නිකුත් කරනු ලැබූ අංක MR/II/LM/3574 දරන 2021 මාර්තු 25 දිනැති තක්සේරු වාර්තාව අනුව, කළුබෝවිටියාන හා දැරංගල තේ කර්මාන්තශාලා වත්කම්වල 2019 මාර්තු 31 දිනට වූ වෙළඳපොළ අගය සමාලෝචිත වර්ෂයේදී වත්කම්වල ප්‍රත්‍යාගණන අගය වශයෙන් සලකා පොත්වලට ගෙන තිබුණද, ඒ සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 16 හි 77 ඡේදය ප්‍රකාරව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.

ඉදිරියේදී හෙළිදරව් කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 16 ට අනුකූලව ප්‍රත්‍යාගණන අගයට අදාළ තොරතුරු මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ හෙළිදරව් කළ යුතුය.

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) හිනිදුම හීල්ස් හා මැණික්දිවෙල තේ කර්මාන්තශාලාවල වත්කම් සමාගමට පවරා දෙන අවස්ථාවේදී කර්මාන්තශාලා දෙකෙහි ඉඩම් හැර අනෙකුත් වත්කම්වල වටිනාකම රු.44,064,020 ක් වූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේදී මෙම වත්කම් අතුරින් ගොඩනැගිලි හැර අනෙකුත් වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනය කර ගිණුම් ගත කර තිබුණු නමුත් තේ ශක්ති අරමුදල වෙත ලබාදුන් රු. මිලියන 50 ක මුළු ණය මුදලින් අදාළ කොටස එම වත්කම් වලට ගැලපීමකින් තොරව මුළු ණය මුදලම මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ කෙටිකාලීන ආයෝජන යටතේ දක්වා තිබුණි.</p>	<p>අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය අනුව හිනිදුම හීල්ස් හා මැණික්දිවෙල යන තේ කර්මාන්තශාලා අප සමාගම වෙත මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා පවරා දෙනු ලැබුවද ඉඩමේ අයිතිය ආයතනය වෙත පවරා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු මේ වන විට සිදු කරමින් පවතින අතර මෙම වර්ෂයෙහි පවරා ගැනීමට කටයුතු කරනු ඇත. ඉඩමේ අයිතිය පවරා ගැනීමෙන් අනතුරුව රු.50,000,000 වත්කම්වලට ගැලපීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.</p>	<p>අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය අනුව තේ කර්මාන්තශාලා වල අයිතිය සමාගමට පවරාගැනීමට කටයුතු කර ණය මුදලට ගැලපීම සිදුකළ යුතුය.</p>
<p>(ආ) අර්ථසාධක අරමුදල් දායකය ගණනය කිරීමේදී මූලික වැටුපට ජීවන වියදම් දීමනා එකතු කර එම ඉපයීම මත දායක මුදල ගණනය කළ යුතු වුවත්, 2017/ 2018 වර්ෂය දක්වා සමාගම විසින් ජීවන වියදම් දීමනාව සැලකිල්ලට නොගෙන අර්ථසාධක අරමුදල් දායකය ගණනය කිරීම හේතුවෙන් 2012/2013 වර්ෂයේ සිට 2017/2018 වර්ෂය දක්වා අර්ථසාධක අරමුදලට බැර කළයුතු හිඟ දායකය රු.1,695,177 ක් සහ ඒ මත ගෙවිය යුතු අධිභාරය රු.847,589 ක් බවත් විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ අතර සමාගම මේ වියදම වෙනුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල වෙන්කිරීමක් සිදුකර නොතිබුණි.</p>	<p>2012/2013 වර්ෂයේ සිට ජීවන වියදම් දීමනාව සැලකිල්ලට නොගෙන අර්ථ සාධක අරමුදල් දායකය ගණනය කිරීම නිසා අර්ථ සාධක අරමුදල් වෙත බැර කළයුතු මුදල් ප්‍රමාණය සමාගමේ මූල්‍ය තත්ත්වය යහපත් වූ වහාම බැර කිරීමට කටයුතු කෙරේ.</p>	<p>හිඟ ශේෂය සේවක අර්ථසාධක අරමුදලට බැර කළ යුතුය. අරමුදල් දායකය ගණනය කිරීමේදී ජීවන වියදම් දීමනාව සැලකිල්ලට ගත යුතුය.</p>
<p>(ඇ) ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්දට හිලව් කළ නොහැකි, ඉදිරියට ගෙන යාමට හැකි කාලසීමාව වන වසර 03 ඉක්මවා ඇති 2016/2017 සහ 2019/2020 තක්සේරු වර්ෂයන් සඳහා අදාළ රු. 4,611,778 ක් වූ ලැබිය යුතු ආර්ථික සේවා ගාස්තු සහ 2016/2017 සිට 2018/2019 තක්සේරු වර්ෂයන් සඳහා අදාළ රු.2,075,318 ක් වන රඳවා ගැනීමේ බදු බැර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේදී ලියාහැරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. එම නිසා මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ජංගම වත්කම් එම ප්‍රමාණයෙන් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.</p>	<p>ඉදිරියේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.</p>	<p>අයකරගත නොහැකි හෝ ප්‍රතිපූර්ණය කරගත නොහැකි බදු ශේෂය ලියාහළ යුතුය</p>

- (ඇ) 2022 මාර්තු 31 දිනට මහජන බැංකු ඉතිරිකිරීමේ ගිණුමේ ශේෂය රු. 2,704,918 ක් වී තිබුණද, ඒ මත උපයා ගෙන තිබුණු පොලී ආදායම හඳුනාගෙන ගිණුම් ගත කර නොතිබුණි. ඉදිරියේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ. පොලී ආදායම හඳුනාගෙන ගිණුම් ගත කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
- (ඉ) දැර-ගල , හිනිදුම සහ මැණික්දිවෙල කර්මාන්තශාලාවන්හි අවසන් නිමි තේ තොග වටිනාකම පිළිවෙලින් රු.23,955 ක් අඩුවෙන්, රු. 807,543 ක් සහ රු.159,404 ක් වැඩියෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ඉදිරිපත් කර ඇති අතර, ඒ අනුව මුළු අවසන් නිමි තේ තොග වටිනාකම රු. 942,992 කින් වැඩියෙන් ගිණුම්ගත කර තිබුණි. මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ඉදිරිපත් කර ඇති දැර-ගල, හිනිදුම හීල්ස් හා මැණික්දිවෙල යන තේ කර්මාන්තශාලාවන්හි අවසන් නිමි තේ තොග වටිනාකම නිවැරදි වේ . වර්ෂ අවසාන භෞතික තොග වාර්තා හා මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල උපලේඛන අතර වෙනසක් නිරීක්ෂණය වන බැවින් භෞතික තොග වාර්තා අනුව තොග ශේෂය ගිණුම් වල ඇතුළත් කළ යුතුය.
- (ඊ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී දේපළ පිරියත හා උපකරණ අත්පත්කරගැනීම් වශයෙන් රු.22,390,227 ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ප්‍රාග්ධනික කර තිබුණද , රු.15,043,639 ක අත්පත්කර ගැනීම් ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයට ඇතුළත්ව නොතිබුණි. මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ඉදිරිපත් කර ඇති වර්ෂය තුළදී මිලදී ගත් දේපළ පිරියත හා උපකරණ අත්පත්කර ගැනීම් මුදල නිවැරදි වේ. වර්ෂය තුළදී මිලදී ගනු ලැබූ ජංගම නොවන වත්කම් නිසි පරිදි හඳුනාගනිමින් ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයට ඇතුළත් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
- (උ) දැර-ගල තේ කර්මාන්තශාලාවෙහි බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශන නිසි අයුරින් පිළියෙල කර නොතිබුණු අතර මාසික ගිණුම් වාර්තා සහ බැංකු ගිණුම් ප්‍රකාශවලට අනුව ගිණුම් ශේෂයන් සැසඳීමේදී සෑම මසකම ශේෂයන්හි වෙනසක් නිරූපනය වන අතර 2022 මාර්තු 31 දිනට එම වෙනස රු. 657,941 ක්ව පැවතුණි. ඉදිරියේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ. බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශන නිසිලෙස පිළියෙල කිරීම හා කඩිනමින් පවතින වෙනස්කම් නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2009 වර්ෂයේ සිට පුද්ගලික තේ තැරැවිකාර ආයතනයකින් සමාගමට ලැබිය යුතු රු. 798,461 ක් ඉදිරියට ගෙන එමින් පැවති අතර, එය අයකර ගැනීමට විගණිත දින දක්වාම කටයුතු කර නොතිබුණි.	සමාගමේ කොටස්කරුවන් පිළිබඳව සොයා බැලීම සඳහා සමාගම් රෙජිස්ටාර් වෙත 2022.10.17 දින ලිපියක් නිකුත් කර ඇති අතර ඒ අනුව මෙම මුදල අයකර ගැනීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.	අදාළ මුදල අයකරගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග කඩිනමින් ගත යුතුය.

(ආ) 2017 සහ 2018 වර්ෂයන්හි සිට පැවත එන වෙළඳ හා අනෙකුත් ලැබිය යුතු ශේෂය සහ වෙනත් අත්තිකාරම් ශේෂය පිළිවෙලින් රු.1,626,269 ක් සහ රු. 1,408,881 ක් අයකර ගැනීමට සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් කටයුතු කර නොතිබුණි.	ඉදිරියේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.	ලැබිය යුතු ශේෂයන් කඩිනමින් අයකර ගැනීමට හා වෙනත් අත්තිකාරම් වගකිව යුතු ආයතන වලින් හා නිලධාරීන් මගින් නිරවුල් කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඇ) සමාගම විසින් 2013 සිට 2020 සැප්තැම්බර් 08 දක්වා වූ කාලපරිච්ඡේදයෙහි ප්‍රධාන කාර්යාලය පවත්වා ගෙන යනු ලැබූ කුලී ගොඩනැගිල්ල, මාසික කුලී පදනම මත ලබා ගැනීමේදී ගෙවන ලද රු.1,440,000 ක තැන්පතු මුදල ප්‍රධාන කාර්යාලය වෙනත් ගොඩනැගිල්ලකට ගෙන ගියද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය වන විටත් අයකර ගැනීමට අපොහොසත් වී තිබුණි.	ඉදිරියේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.	තැන්පතු මුදල කඩිනමින් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඈ) හිනිඳුම හීල්ස් කර්මාන්තශාලාවෙහි වර්ෂ 03 කට වැඩි කාලයක සිට පැවත එන, අමු දල සැපයුම්කරුවන් සඳහා ලබා දී ඇති අත්තිකාරම් මුදල් වලට අදාළව, හිලව් කර නොගත් රු.949,020 ක ලැබිය යුතු ශේෂයන් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය වන විටත් නිරවුල් කර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	මෙම ලැබිය යුතු ශේෂ අයකර ගැනීම සඳහා මාසිකව රැස්වීම් පවත්වන අතර මේ වන විට ලැබිය යුතු ශේෂ රු.748,322 දක්වා අඩු කර ගැනීමට කටයුතු කර ඇත. තවද මෙම ලැබිය යුතු ශේෂ සඳහා අදාළ පාර්ශවයන් වෙත පොලිසියේ පැමිණිලි කර ඇති අතර අදාළ පාර්ශව වෙත එන්තර වාසි යවා ඇත.	අදාළ අත්තිකාරම් මුදල් කඩිනමින් අයකරගැනීමට හෝ ඒ වෙනුවෙන් දල සැපයුම්කරුවන්ගෙන් තේ දල ලබාගැනීමට විධිමත් ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.
(ඉ) 2003 වර්ෂයේදී බී.සී.සී. ලංකා ලිමිටඩ් සමාගමට රු. 10,000,000 ක ණය මුදලක් සියයට 22 ක පොලී අනුපාතිකයක් මත වාරික 12 කින් අයකර ගැනීමේ පදනම මත ලබා දී තිබුණු අතර, මුල් මුදල 2022 ජුනි මස 22 වන දින ආපසු ගෙවන ලද අතර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට අය විය යුතු රු.51,118,341 ක් වූ පොලී මුදල් 2022 නොවැම්බර් දක්වා අයකරගෙන නොතිබුණි.	බී.සී.සී. ලංකා සමාගමෙන් ලැබිය යුතු පොලී මුදල වන රු.51,118,341 ක මුදල වාරික තුනකින් අය කර ගැනීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.	පොලී මුදල කඩිනමින් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.6.2 ගෙවිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) වර්ෂ පහකට වැඩි කාලයක සිට වෙක්පත් අවලංගු කිරීම සහ උපයන විට ගෙවීම් අධිහාර පිළිවෙලින් රු. 903,380 ක් හා රු.59,344 ක් උපවිත වියදම් ගිණුමෙහි ඇතුළත් කර ඇති</p>	<p>ඉදිරියේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.</p>	<p>මෙම ශේෂ කඩිනමින් නිරවුල් කළ යුතුය.</p>

අතර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ආ) වර්ෂ පහකට වැඩි කාලයක සිට තේ ශක්ති ඉදිරියේදී නිවැරදි කිරීමට කඩිනමින් නිරවුල් කිරීමට හෝ අරමුදලට සහ තවත් පෞද්ගලික සමාගම් කටයුතු කරනු ලැබේ හිමිකම් නොපාත්තේනම් ඒ දෙකකට ගෙවිය යුතු ලෙස එකතුව රු. 3,710,375 ක් ගිණුම් ගත කර තිබුණු අතර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. ණයහිමියන් විසින් මෙම මුදල් වලට හිමිකම් නොපෑම මතභේදාත්මක කරුණක් ලෙස නිරීක්ෂණය කෙරේ.

(ඇ) වෙළඳ ණයහිමියන් යටතේ වසර පහකට වැඩි කාලයක සිට පැවතෙන රු. 1,582,797 ක වටිනාකමින් යුතු ශේෂයක් නිරවුල් කිරීමට සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් කටයුතු කර නොතිබුණි. මෙම වෙළඳ ණයහිමි ශේෂය ඉදිරියේදී නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ. ගෙවිය යුතු පාර්ශවයන් නිවැරදිව හඳුනාගෙන කඩිනමින් නිරවුල් කිරීමට හෝ හිමිකම් නොපාත්තේනම් ඒ බව තහවුරු කරගෙන ආදායමට බැර කිරීමට පියවර ගත යුතුය.

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති , රීති , රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
අංක පීඊඩී/12 හා 2003 ජුනි 02 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛය			
(i) 8.2.2 වගන්තිය	අරමුදල් ආයෝජනයේදී මුදල් අමාත්‍යවරයාගේ එකඟතාවය සහ අදාළ අමාත්‍යවරයාගේ අනුමැතිය ලබාගත යුතු වුවත් 2022 මාර්තු 31 දිනට සමාගම විසින් රු. 110,119,465 ක් කෙටිකාලීන තැන්පත්වල ආයෝජනය කර තිබුණද ඒ සඳහා අවශ්‍ය අනුමැතීන් ලබාගෙන නොතිබුණි.	කළමනාකාරීත්වයාන තේ කර්මාන්තශාලා සමාගම, සමාගම් පනත යටතේ ස්ථාපිත කර ඇති අතර සමාගමේ තීරණ ගැනීම අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලය විසින් සිදු කරනු ලැබේ. ඒ අනුව සමාගමේ කෙටි කාලීන ආයෝජන අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා ගෙන ආයෝජනය කර ඇත.	අදාළ අමාත්‍යවරයාගේ අනුමැතිය හා මුදල් අමාත්‍යවරයාගේ එකඟතාවය මත ආයෝජන සිදුකළ යුතුය.
(ii) 9.14 වගන්තිය	මානව සම්පත් කළමනාකරණය සඳහා නීති රීති සම්පාදනය කිරීමට අදාළ කාර්ය පරිපාටි අත්පොතක් සකස්කර	මානව සම්පත් කළමනාකරණය සඳහා නීති රීති සම්පාදනය කිරීමට අදාළ කාර්ය	කාර්ය පරිපාටි අත්පොතක් කඩිනමින් සකස් කර අවශ්‍ය

භාණ්ඩාගාර ලේකම්ගේ පරිපාටි අත්පොත සකස් අනුමැතීන්
 අනුමැතිය ලබාගත යුතු වුවද, කොට අධ්‍යක්ෂක ලබාගත යුතුය.
 සමාගම විසින් ඒ අනුව කටයුතු මණ්ඩලයට ඉදිරිපත් කර
 කර නොතිබුණි. ඇත.

2 මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය රු. 2,764,772 ක උනන්දුවකින් වූ අතර ඊට අනුරූපව ඉකුත් වර්ෂයේ උනන්දුවය රු. 15,144,959 ක් විය. ඒ අනුව ඉකුත් වර්ෂය හා සැසඳීමේදී රු. 12,380,187 කින් උනන්දුවයේ අඩුවීමක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම අඩුවීම සඳහා පරිපාලන හා මූල්‍ය වියදම් ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව රු.12,104,410 කින් පහළ යාම සහ අනෙකුත් මෙහෙයුම් ආදායම් රු. 4,763,170 කින් වැඩි වීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්වල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාගමේ විකුණුම් ආදායම සියයට 11 කින් අඩු වී ඇති අතර මෙම අඩුවීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හිනිදුම හිල්ස් කර්මාන්තශාලාවේ විකුණුම් ආදායම සියයට 29 කින් අඩුවීම හා කළුබෝවිටියාන කර්මාන්තශාලාවේ විකුණුම් ආදායම සියයට 12 කින් අඩුවීම බලපා ඇති බව නිරීක්ෂණය වේ. එමෙන්ම ස්ථාවර තැන්පතු පොලී ආදායම ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව අඩුවීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයෙහි මූල්‍ය ආදායම් සියයට 26 කින් පහත ගොස් ඇත. වියදම් සංරචක විශ්ලේෂණයේදී විකුණුම් පිරිවැය ඇතුළු අනෙකුත් ප්‍රධාන වියදම් ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 11 කින් අඩුවී ඇති බවද නිරීක්ෂණය විය.

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ හා ඉකුත් වර්ෂයේ ජංගම අනුපාතය 2 : 1 වශයෙන් වෙනසක් සිදු නොවී පවතින අතර ඉකුත් වර්ෂයේ 1.6 : 1 ක්ව පැවති ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය සමාලෝචිත වර්ෂයේදී 1.4 : 1 ක් ලෙස පවතින බව නිරීක්ෂණය වේ. එසේම සමාගමේ දළ ලාභ අනුපාතය සැලකීමේදී ඉකුත් වර්ෂයේ පැවති සියයට 1.4 ක ප්‍රමාණය සමාලෝචිත වර්ෂයේදී නොවෙනස්ව පවතින අතර, ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය ඉකුත් වර්ෂයේ පැවති සියයට 1.2 ක සාණ අගය සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සියයට 0.7 ක සාණ අගයක් ලෙස තවදුරටත් පවතින බව නිරීක්ෂණය විය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) කළුබෝවිටියාන තේ කර්මාන්තශාලාව පිහිටි රු.23,000,000 කට තක්සේරු කර ගිණුම්ගත කර ඇති හෙක්ටයර් 3.31 ක් වූ ඉඩමෙහි 1989-1996 කාලය තුළ අනවසර පදිංචිකරුවන් 15 දෙනෙකු පදිංචි වී සිටියද ඔවුන් ඉවත් කිරීමට සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය දක්වා නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.	අනවසර පදිංචිකරුවන් සිටින බවට ප්‍රාදේශීය ලේකම් වෙත පැමිණිලි කරන ලදී. ප්‍රාදේශීය ලේකම් විසින් රජයේ මිනුම්දෝරු දෙපාර්තමේන්තුව හරහා භූමියේ මිනුම් කටයුතු සිදු කරන ලද අතර එම වාර්තාව පදනම් කර අනවසර පදිංචිකරුවන්ගේ ඉඩම් සඳහා පවත්වන්නාවූ නීත්‍යානුකූල හිමිකම පරීක්ෂා කර නීතිමය පියවර ගැනීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.	නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග මඟින් අනවසර පදිංචිකරුවන් ඉවත් කළ යුතුය.

(ආ) තේ ශක්ති අරමුදල යටතේ ආරම්භ කරන ලද හිනිදුම හිල්ස් හා මැණික්දිවෙල තේ කර්මාන්තශාලා පිළිවෙලින් 2012 සහ 2015 වර්ෂයන්හිදී කළුබෝවිටියාන කර්මාන්තශාලා සමාගම වෙත මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා පවරා දෙනු ලැබූ අතර සමාගම විසින් තේ ශක්ති අරමුදල පවත්වා ගෙන යාමේ දුෂ්කරතා හේතුවෙන් අරමුදල වෙත 2015 අප්‍රේල් 09 දින රු. මිලියන 50 ක ණය මුදලක් ලබා දී තිබුණි. අංක අමප/19/0743/117/024 දරන 2019 මාර්තු 19 දිනැති අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය ප්‍රකාරව මෙම මුදල සහ අදාළ පොලිය වෙනුවෙන් හිනිදුම හා මැණික්දිවෙල තේ කර්මාන්තශාලාවල අයිතිය නීත්‍යානුකූලව සමාගම වෙත පවරාගැනීමට අනුමැතිය ලබා දී තිබුණු නමුත් කර්මාන්තශාලාවන්හි නීත්‍යානුකූල අයිතිය සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානය දක්වා පවරාගෙන නොතිබුණි.

අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය අනුව හිනිදුම හිල්ස් හා මැණික්දිවෙල යන තේ කර්මාන්තශාලා අප සමාගම වෙත මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා පවරා දෙනු ලැබුවද ඉඩමේ අයිතිය ආයතනය වෙත පවරා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු මේ වන විට සිදු කරමින් පවතින අතර මෙම වර්ෂයෙහි පවරා ගැනීමට කටයුතු කරනු ඇත.

අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය අනුව තේ කර්මාන්තශාලා වල අයිතිය සමාගමට පවරාගැනීමට කඩිනමින් කටයුතු කළ යුතුය.

(ඇ) කළුබෝවිටියාන තේ කර්මාන්තශාලා පරිශ්‍රයෙහි පිහිටා ඇති සංචාරක නිල නිවාසයෙහි අලුත්වැඩියා කිරීම් හා නඩත්තු කටයුතු ක්‍රමානුකූලව සිදු වී නොමැති බැවින් දිගුකාලීනව මෙම තත්ත්වය පැවතීම තුළින් අළුත්වැඩියාව වෙනුවෙන් විශාල පිරිවැයක් දැරීමට සිදුවන අතර එහි ඵලදායී ජීවකාලයටද අහිතකර ලෙස බලපාන බව විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

අදාළ ගොඩනැගිල්ල 2017 වර්ෂයේදී සංචාරක නිවාසය බවට පත් කරන ලද අතර 2017 හා 2018 යන වර්ෂ වලදී සංචාරක නිල නිවසෙහි නඩත්තු කටයුතු සිදුකල අතර, එම අවස්ථාවේදී වහල ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමක් සිදුකර නොමැත. පසුගිය වසර කිහිපයේදී වාර්ෂික ඇස්තමේන්තුවේ නිල නිවාස අළුත්වැඩියා කටයුතු සඳහා සඳහන් කර තිබුණද, සමාගමේ මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳව සලකාබලා නිල නිවාසයන්හි අළුත්වැඩියා කටයුතු සිදු නොකරන ලදී. ඒ අනුව 2022/2023 වර්ෂයේ සමාගමේ මූල්‍ය තත්ත්වය යහපත්ව පවතින බැවින් අළුත්වැඩියා හා නඩත්තු කටයුතු ප්‍රසම්පාදන ක්‍රමවේදය අනුගමනය කර 2022/23 වර්ෂය තුළදී අවසන් කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.

නඩත්තු හා අලුත්වැඩියා කටයුතු ක්‍රමානුකූලව සිදුකිරීම තුළින් වත්කම් ආරක්ෂා කර ගැනීමට පියවර ගතයුතුය.

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

(අ) තේ ශක්ති අරමුදල ආරම්භ කරන ලද හිනිදුම හිල්ස් හා මැණික්දිවෙල තේ කර්මාන්තශාලා නිෂ්පාදන කටයුතු කිරීම සඳහා පවරා දෙමින්, මෙම කර්මාන්තශාලා දෙක මහා

අදාළ කර්මාන්තශාලා ආරම්භ කිරීමට ප්‍රථම විධිමත් ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් සිදු කර නොමැත. මෙම කර්මාන්තශාලාවට නිෂ්පාදන ධාරිතාවයට ප්‍රමාණවත් පරිදි දලු

අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය ප්‍රකාරව මහා භාණ්ඩාගාරයට වැය බරක් නොවී

භාණ්ඩාගාරයට වැය බරක් නොවී ලාභදායී ලෙස පවත්වාගෙන යාමට අවශ්‍ය සියලු කටයුතු සමාගම විසින් සිදුකළ යුතු බව අංක අමප/19/0743/117/024 හා 2019 මාර්තු 19 දිනැති අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණයෙන් දන්වා තිබුණි. 2015 වර්ෂයේදී සමාගමට මෙම කර්මාන්තශාලා ලබාදීමෙන් පසු සමාලෝචිත වර්ෂය දක්වාම අඛණ්ඩව අලාභදායී තත්ත්වයක් පැවති අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේදී කර්මාන්තශාලා දෙකෙහි වාර්ෂික අලාභය පසුගිය වර්ෂය හා සැසඳීමේදී සියයට 06 ක් අඩු වී තිබුණද, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට සමුච්චිත අලාභය රු. 131,185,760 ක් වී තිබුණි.

නොලැබීම, අඛණ්ඩව අලාභ ලැබීම සඳහා බලපා ඇත. කෙසේ නමුත් 2022/2023 මූල්‍ය වර්ෂයේ සිට සුභසාධන වැඩසටහන් ප්‍රවර්ධන ක්‍රම මාර්ගයන් ඔස්සේ දළ සැපයුම්කරුවන් රැසක් ආකර්ශනය කර ගැනීමට හැකි වී ඇත. කර්මාන්තශාලාව වෙත මූල්‍ය කාර්යය සාධන දර්ශකයක් හඳුන්වා දී ඇති අතර සෑම කාර්යය මණ්ඩල සේවකයෙකු සඳහාම රාජකාරි ඉලක්කයන් ලබා දී ඇත. වර්ෂය අවසානයේ කාර්යය සාධනය සඳහා ලැබෙන ලකුණු ප්‍රමාණය මත පදනම්ව කාර්යය මණ්ඩලයේ දීමනා හා අනෙකුත් වරප්‍රසාද තීරණය වේ. තවද කර්මාන්තශාලා නවීකරණය කර ඇති අතර MIS,CCTV පද්ධතිය හරහා කර්මාන්තශාලා පාලනය කරනු ලැබේ. තවද ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය වැවිලි සමාගමේ දල මැණික්දිවෙල කර්මාන්තශාලාවට ලබා ගැනීමට කටයුතු කර ඇත.

ලාභදායී ලෙස තේ කර්මාන්තශාලා පවත්වා ගෙන යාමට අවශ්‍ය සියලු පියවරයන් සමාගම විසින් ගත යුතුය.

3.3 නිෂ්කාර්ය හෝ උන උපයෝජිත දේපල, පිරියත හා උපකරණ

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) කළුබෝවිටියාන තේ කර්මාන්තශාලා තේ ක්ෂේත්‍රයේ මුළු භූමි ප්‍රමාණය අනුව තේ පඳුරු 21,050 ක් පමණ වගා කළ හැකි වුවද, කර්මාන්තශාලාවේ තේ වගාකළ භූමිය තුළ තේ පැළ 13,100 කට වඩා අඩු මට්ටමක පවතින බව නිරීක්ෂණය වන අතර එම ක්ෂේත්‍රයේ තේ පැළ වල ආයු කාලය වසර 17 ක් පමණ පැරණි වීම තුළ අපේක්ෂිත දල අස්වැන්න සියයට 35 කටත් අඩු මට්ටමක පැවතීණි. තේ ක්ෂේත්‍රයෙහි නඩත්තු කටයුතු ද සිදුකර නොතිබුණු බව විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.	කළුබෝවිටියාන තේ කර්මාන්තශාලාවේ තේ ක්ෂේත්‍රය මේ වන විට අවුරුදු 17 කට වඩා පැරණි වන අතර මේ වන විට කප්පාදු වනු 06කට වැඩි ප්‍රමාණයක් සිදුකර ඇත. ඒ අනුව දළ වශයෙන් සියයට 5 ක ප්‍රමාණයක් එක් කප්පාදු වාරයකදී මැරෙන අතර එම හේතුව නිසා ප්‍රශස්ත මට්ටමෙහි අස්වැන්නක් ලබා ගැනීමට නොහැකි වී ඇත. තවද කර්මාන්තශාලා ක්ෂේත්‍රයේ වැඩ සඳහා ශ්‍රමිකයන් නොමැති වීම සහ කර්මාන්තශාලාව මගින් ලබා දෙන වැටුප ප්‍රමාණවත් නොවීමද, මේ සඳහා සෘජුව බලපා ඇත.කුඩා තේ වතු සංවර්ධන අධිකාරිය හරහා තේ නැවත වගාව සඳහා අයදුම්පත් යොමුකර ඇති අතර නැවත වගා කටයුතු සඳහා මූලික සැලසුම් සිදුකරමින් පවතී.	කාලීනව නැවත වගා කටයුතු කළ යුතු අතර ශ්‍රම භාවිතය වෙනුවට විකල්ප ක්‍රමවේදයන් පිළිබඳ අවධානය යොමු කළ යුතුය.